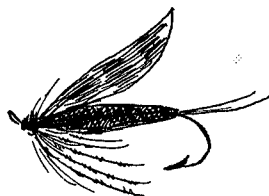

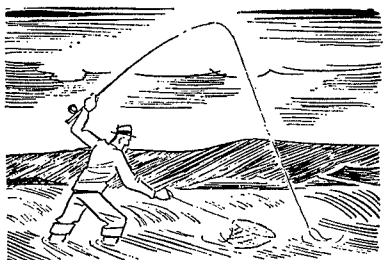
med den samme bunntråden, på toppen. Dette er den vanskeligste delen av hele operasjonen og den som krever mest nøyaktighet.

Vingene er avgjørende for hvordan fluen vil oppføre seg i vannet. De er også nødvendige for å kunne imitere enkelte insekter. Et par surringer før tråden festes avslutter det hele, og danner hodet på fluen. En dråpe lakk fester det hele og gjør «finishen».

Om effektiviteten av de forskjellige fluene og hvordan de skal fiskes, eksisterer det vel like mange meninger som fiskere. Ett kan man i alle fall gjøre med sine egne fluer. Man kan endre på kjente mønstre og passe dem til det man selv mener er riktig. Man kan også eksperimentere frem sine egne små hemmeligheter.

Dessuten, fluene imiterer insektlivet i og ved vassdragene, og gjennom selv å binde dem, oppnår man uvergelig større innsikt og forståelse for både samspillet i naturen og ikke minst fiskens spisevaner. Tross alt er kanskje det siste det viktigste for et godt resultat.

Utenfor alfarvei

AV ARNE FALKANGER.

Hvorfor søker folk ut i naturen? Det kan være flere grunner. I unge år er det gjevt å gå langt og gå fort. Det er vel og bra. Ikke noe er så sunt som mosjon i frisk luft. Det å være i god fysisk form er like verdifullt for gamle som for unge. Å ferdes ute i terrenget og helst utenfor alfarvei gir en ypperlig mosjon og avkobling. En sunn sjel i et sunt legeme er et kjent ord.

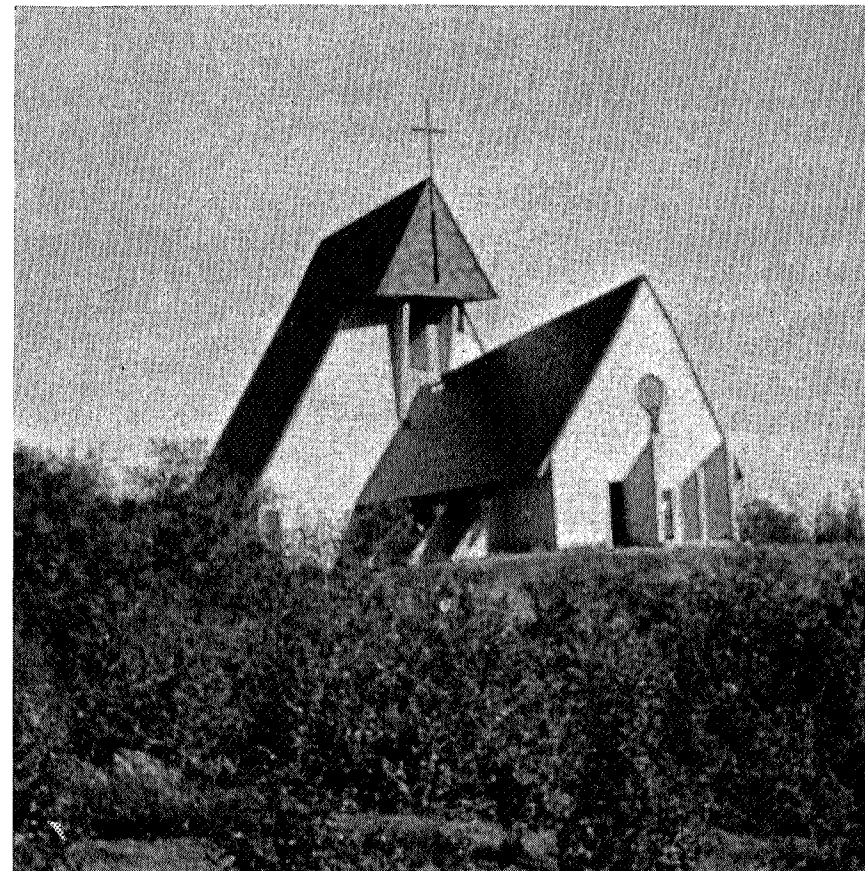
Men det som særlig opptar meg i dag er om folk har en dyper motivering og et personlig forhold til naturen og ikke bare ser på den som et litt motebeton mosjonsobjekt. Det som etter min mening er så givende er å *oppleve* naturens skjønnhet både i de store og i de små ting og like verdifullt er det å oppleve eller i alle fall ane de krefter som har skapt den natur som omgir oss og som opprettholder millioner av former for liv på vår klode. Når man søker ut i naturen er det ubegrensede muligheter for menneskene til både å beundre, til å undre seg og til å filosofere over livet på jorden. Dette gjelder både leg og lærd, enhver etter sine forutsetninger. Den enfoldige menigmann har kanskje ennå større muligheter til å undre seg enn vitenskapsmannen, som vet meget, men ikke alt, for heller ikke han har løst livets gåte.

Her i Norge har vi muligheter til kontakt med naturen som få andre land har maken til. Jeg tenker på de tettbefolkede land med svære menneskeansamlinger i millionbyer, hvor kontakten med naturen må bli liten. Slike bysamfunn kan kun eksistere ved en streng og omfattende organisering hvor naturfølelsen ikke teller meget. Chagall sier: «Vårt århundredes overorganisering av samfunnet og dets tekniske områder har ført til en radikal fremmedgjørelse av hele det humane livsgrunnlag.» Urbaniseringen gjør seg gjeldende i Norge og overalt i verden.

Menneskenes syn på naturen har forandret seg meget gjennom tidene. Våre forfedre så på store skoger, strie elver og øde fjellstrekninger som hindringer. Nesten helt opp til vår egen tid syntes man at bratte fjell og trange daler var stygge. Slik natur skapte myter og eventyr om trolldom. Etter at vi kom inn i vitenskapens epoke dominerer et materielt syn på naturen. Det er muligheten for utnyttelse som interesserer mest. Ved fremragende teknisk innsats er der i deler av verden skapt hva vi gjerne betegner som «velstandssamfunn». Vi sverger til en såkalt materiell «vekstfilosofi» som bærer mange faremomenter i seg, især hvis man går til en ubehersket utnyttelse av naturens ressurser. Fra flere hold og ikke minst fra ungdommen, reises der betenkeligheter, men en radikal endring vil bety en ny livsoppfatning som i dag har små muligheter for å slå igjennom. Da må menneskene først gå inn for en økologisk helhetsvurdering av alt levende på jorden. På et langt høyere plan enn i dag må det skapes forståelse og respekt for naturen fordi dens ressurser er avgjørende.

Man skal ikke ferdes meget i skog og mark før man oppdager at det er et meget komplisert spill som foregår i naturen. Vi tror at det er fred og idyll, hvor der i virkeligheten pågår en kamp mellom artene som kanskje ikke blir avgjort før om hundreder år. Det som rent umiddelbart griper en tilskuer er alt levendes vilje og evne til formering og til å fortsette artens liv. Det synes overalt å være livets hensikt. Der ødsles med frø, bær og egg så man kunne frykte at en eller annen art kunne ta luven fra alle andre, men det viser seg at der alltid er krefter som skaper en viss likevekt. Livsviljen og livsevnen er dominerende krefter og det er fantastisk hvilke sindrige systemer dyr og planter er kommet frem til for å sikre sitt avkom og livsviljen er veldig. Et frø som er blåst avgårde bortover vidda og har havnet på en lite egnet vokseplass, gir seg ikke. Hvem har ikke sett krokete, vindblåste furuer som har holdt livet gående i tiårsvis og tilogmed har satt frø for en ny generasjon.

Man kan spørre: er livsviljen en blind kraft? Er planter og insekter en tilfeldighet? Slike ting og meget annet kan man filosofere over på sine turer. I årtusener har filosofer og vitenskapsmenn studert på hvorledes livet er oppstått og søkt å finne frem til forståelse av utviklingsprosessene gjennom de milliarder år som

Et landemerke på Dovre — Eysteinskirka.

Foto: Arne Falkanger

man mener at jorden har bestått. Vi mennesker regner oss som Guds utvalgte og de eneste vesener som har høyere intelligens, men det ser ut som der må være en bevissthet tilstede langt nedover i materiens kjede. Hvorledes kan man ellers forklare blomsters duft og farger, bærs velsmak og liknende ting? Dette bare som et lite eksempel på en av de mange gåter.

Noe annet som det er grunn til å interessere seg for, er landskapene. Hva er skjedd siden den gang da glødende masser veltet ut fra jordens indre og ble til fjellkjeder som istid og erosjon har slitt ned og der er blitt daler og sletter, og landskapet er blitt slik som det ligger foran oss i dag. Lite forstår en turgåer, men ved

litt studium kan han finne frem til ting som vil vekke lyst til å få vite mere.

Det som jeg gjerne vil frem til, er at vi må oppdra oss selv til en naturopplevelse som gir et dypere forhold til naturen enn det som er alminnelig i dag. Naturen er ikke først og fremst en turistattraksjon for folk som vil se store utsikter, snedekte topper og skummende fosser. Den er meget mere. Først og fremst er den en lærebok som vi aldri blir lei av å studere. Den gir oss perspektiv for tilværelsen og tvinger oss til å tenke «hvorfra hvorhen» og den forlanger en etisk holdning til disse problemer.

Jeg må si litt om naturens skjønnhet. Den har vært priset så sterkt av kunstnere at vi har godtatt skjønnheten som et absolutt faktum. Jeg tror ikke at et slikt syn uten videre kan godtaes. Stygt er blitt pent gjennom tidene. I vår egen tid er heller ikke alle enige om hva som er vakkert. Vi får holde oss til Goethe som sier at «mennesket opplever naturen i sitt eget bilde,» og det vil vel si: etter sine egne forutsetninger. Det kan kanskje sammenlignes med musikkforståelse. Musikk kan for enkelte være en opplevelse og for andre uten interesse eller bent frem støy. Men det er utrolig hvor langt menneskene kan øve sine evner til å ta imot inntrykk og hvordan voksende forståelse skaper glede. Når det gjelder naturens skjønnhetsverdier skulle disse være relativt iøynefallende og lettfattelige. Men man må lære seg å se nyansene og detaljene i form og farger og man må ikke forakte de små ting. En sten er ikke bare en sten. Den og alt annet forandrer ansikt gjennom døgnet og årtidenes skiftende spill.

Jeg vil sitere den kjente maler Picasso som sier: «Det er ikke noe om igjen. Hver dag er et nytt menneske, hver time et nytt lys. Alle ting er allerede noe annet» og jeg tar også med et sitat fra vår hjemlige Peder Cappelen: «hver ting må oppdages påny og få sin sjanse, virke ved sin farve, vekt og spesielle egenart.»

Naturopplevelse har alle dager vært en inspirasjonskilde for kunstnere og den bør være det for alle mennesker. Den bør være et viktig grunnlag for hvert menneskes livsoppfatning. Det vil prege samfunnets kulturelle nivå. Naturen bør vi oppfatte som noe vesentlig i vår tilværelse og ikke som noe sekundært, noe som bare er der. Naturen roper ikke på oss. Den er ikke avhengig av oss, men vi er avhengig av den fra vugge til graven. Vi må selv oppsøke

naturen. Alf Larsen har engang sagt: «Naturen er Guds skrift på jorden, men vi må selv tyde dens skrift. «Hvis vi søker til naturen med villighet til å se og høre hva den har å si oss, da kan den gi noe verdifullt til alle mennesker og bli en eventyrbok hvor alle kan hente både visdom og glede. Den kan gi oss et videre etisk perspektiv for tilværelsen enn den overdimensjonering av det materielle livssyn som vi i dag gjerne henfaller til.

